

בלוונים

מאת דניאלה שמי

טחול ממולא...
כבד קצוץ...

רגל קרושה...

לא, לא! תן לי
רק מרק עוף!

שרי-הדתות יוסף בורג בביקור בבית-חולים

העולם הזה, שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל-אביב, הרוב גרודין 3, טל. 03-232262/3/4. תאריך: 136 ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורך-מישנה: דוב איתן ♦ עורך תבנית: יוסי שנין ♦ עורך כיתוב: גיורא נוימן ♦ צלמי מערכת: ציון צסריר ענת סרגוסטי וציפי מנשה ♦ עורך דפוס: יפתח שביט ♦ ראש המינהלה: אברהם פימן ♦ מחלקת המודעות: רפי זכרוני ♦ המו"ל: העולם הזה בע"מ ♦ הדפסה: הדפוס החדש בע"מ, תל-אביב ♦ הסצה: גר" בע"מ

קיא יקי.

אני מזועזע למדי.

כאשר התפרסם בצהרון חדשות הסיפור על הנוסע הכישי הסמוי, נחרר דה הארץ. כל עיתוני ישראל העתיקו את הסיפור, והמהומה היתה רבה. כאשר חשף העולם הזה את פרשת הכליות שנעלמו ערב הניתוח להשי תלתן, זה הרעיש עולמות. כל כלי-התיקשורת הודיעו על עניין.

והנה פירסם העולם הזה במשך שבועיים (26.12.84 ו-21.1.85) את סיפור הכאתו עד מוות של אסיר בכלא ישראלי, ולאיש לא איכפת. אף עיתון אחד לא התייחס לזה. אף סיעה אחת בכנסת לא הגישה שאלתא. איש לא פצה פה וציפץ.

והרי זה לא קרה בחופי מוזמביק הרחוקה. זה קרה כאן, אצלנו, בין כות"ל הכלא במרכז הארץ. זה לא קרה לאדם זר. זה קרה לישראל (ובמקרה זה — יהודי) מעיית-רתיפות.

איש מת בכלא. לדבריהם של עדי-ראייה, הוכה עד מוות. השילטונות מס' רו על סיבת-המוות שלוש גירסות שונות, הסותרות זו את זו לחלוטין — התקף-לב, דלקת-ריאות, חבטה מג' פילה ממיטה. זה מסריח.

זה לא קרה לפושע מועד, שהגיע לכלא בפעם ה-20. זה קרה לאזרח קטן, שמעולם לא הסתבך בפלילים, שבסך-הכל רצה לעזור לבנו שנעצר. האיש הגיע לבית-המישפט כשהוא שיכור, נדון על-ידי השופט לעונש-מעצר של חודש בשל התפרעות באולם המישפט. (איך מרגיש עכשיו שופט זה, אחרי שהסתבר כי היה זה פסק-דין-מוות? גם הוא לא יצא מגידרו כדי להגיב על הפרשה?)

והרי זה יכול לקרות לכל אחר מאיתנו. כל אחד יכול להישלח לכמה ימים למעצר או למאסר, בשל הסתבך-כות בתאונת-דרכים, איית-שלום קנס או חשד מיקרי כלשהו, המתבדה חיש-מהר. האם הכניסה אל בית-המעצר או בית-הסוהר כרוכה במכות-דצח, תרתי-משמע?

אולי לא. אולי אין זה יכול לקרות לכל אחד. אולי — כפי שטען פול גרינוולד, שעזר לנו לחשוף את הפרשה — זה יכול לקרות רק לאנשים מע' יירות-פיתוח ומשכונות-מצוקה, אנשים שים מתחתית הסולם החברתי, אנשים שאין להם "גב", אנשים שהם חסרי-ישע במיוחד גם כציבור זה של חסרי-אונים, המופקרים לחסדי הסוהרים בכלא.

איזו חברה היא זאת, שבה יכולה פרשה כזאת להתגלות, והיא עוברת עליה לסדר-היום? היכן ההומאניסטים? היכן הרבנים? קול דמי אחיד צועקים מן האדמה!

אילו תהומות של חוסר-אנושיות, של קהות-החוש, מתגלות כאן? (ה')

הכליות הגנובות

ומעניין לעניין באותו עניין. הזכרתי את פרשת הכליות הגנדרות. אחרי שחשפנו אותה, היה זעזוע כלשהו. היתה סנסציה ליום. ומאז — שקט.

הכל מתנהל כאילו לא קרה כלום. התמנתה וערה כלשהי, כתירוך להשי תקת העניין ולא-יהסכת כל מסקנות. והכל נשאר על מקומו בשלום. שני הרופאים, שהיו מעורבים בפרשה, נשארו בתפקידיהם. המריבה בין ניהם נמשכת. מריבה זו, או דומות לה, יכולות לגרום מחר לתוצאות חמורות עוד יותר.

אבל הרופאים הם אגודה סגורה, ואינם אוהבים לגלות לציבור מה מת רחש אצלם. והביורוקרטיה שומרת על עצמה. וכלי-התיקשורת, אחרי שחלפה הסנסציה הראשונה, אדישים. ואולי זוהי מילת-המפתח. ארישות.

השבויים שנרצחו

וגם פרשה קודמת — מאור-מאוד קודמת.

עברו שמונה חודשים מאז נרצחו, ברם קר, שני חוטפי האוטובוס בקו אשקלון, אחרי שנלכדו בריאים ושל-מים.

אחרי שהדבר התגלה ברבים — תורות לכתבים ולצלמים שהצלחו להגיע למקום, וכיניהם הכתבת-צלמת שלנו, ענת סרגוסטי — נאלצה הממשלה לפתוח בחקירה.

חקירה הנמשכת עד עצם היום הזה. חקירה כזאת היתה צריכה לארוך יומיים-שלושה. אין את מי לחקור, מילבד מי שנכחו במקום. כל מי שנכחו במקום, מלבד העיתונאים, הם אנשי מערכת-הביטחון, ואפשר היה לזמנם כפקודה. וגם שרי-הביטחון לשעבר, משה ארנס.

אולם החקירה נמשכת ונמשכת, וקשה אף להעלות על הדעת כמה יכולים החוקרים להעסיק את עצמם כמשך שמונה חודשים. אבל כאשר אין חשק לגמור חקירה, מסיבות מובנות, היא יכולה להתארך עד בלי גבול.

ארישות? קהות-החוש? או משהו אף הרבה יותר גרוע?

ד. א. א. א.